

AITANA MAS MAS, consellera secretària del Consell,

CERTIFIQUE que el Consell ha adoptat l'acord següent:

«ACORD de 31 de març de 2023, del Consell, d'aprovació de l'Agenda Urbana Valenciana.

L'Assemblea General de les Nacions Unides aprova el 25 de setembre de 2015 la denominada Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible, i és un dels seus principals objectius la consecució de ciutats i assentaments humans inclusius, segurs, resilents i sostenibles. Posteriorment, la mateixa assemblea aprova, el 20 d'octubre de 2016, el document final de la Conferència de les Nacions Unides sobre l'Habitatge i el Desenvolupament Urbà Sostenible (Hàbitat III) que té com a meta el desplegament dels objectius de l'Agenda 2030 per al sistema urbà, incloent-hi la Nova Agenda Urbana, també coneguda com la Declaració de Quito sobre Ciutats i Assentaments Humans Sostenibles.

L'Agenda es fa ressò del gran increment de la població assentada en aglomeracions urbanes a escala global, que s'ha convertit en un procés irreversible en el qual es preveu la duplicació de la població urbana per a l'any 2050, on el seu pes pot arribar al 75% del total de la població mundial, i aquest és un procés que s'està produint en qualsevol àmbit geogràfic planetari, tant en països desenvolupats com els de nou desenvolupament. Aquest procés de concentració de la població en grans assentaments metropolitans té evidents avantatges des del punt de vista de les denominades economies d'aglomeració i d'urbanització, així com de la concentració del talent que permeten les grans masses crítiques de població i mercats de treball amplis. Està suficientment demostrat que les majors oportunitats per a dur a terme un projecte vital, la innovació econòmica i els processos culturals i socials troben el marc idoni per al seu desenvolupament a les ciutats, però també és cert que els grans problemes ambientals i socials es troben cada vegada més relacionats amb aquest fet urbà: el canvi climàtic, els problemes de l'accés a l'habitatge, la provisió de serveis bàsics, la sobirania alimentària, la salut, la seguretat, l'educació, la desigualtat, entre altres, són grans reptes que les ciutats han de resoldre per a garantir la seua sostenibilitat i resiliència, però no solament la de les grans ciutats sinó també del conjunt planetari.

D'altra banda, i una vegada detectats aquests grans problemes urbans, la pròpia Declaració de Quito insta els estats, regions i ciutats de tot el món a la consecució dels objectius de sostenibilitat urbana siga quina siga la seua escala territorial, per això la Comunitat Valenciana recollint aquesta proposta considera un objectiu prioritari de les seues polítiques territorials l'elaboració i aprovació d'una Agenda Urbana Valenciana orientada a la sostenibilitat urbana en les seues tres accepcions: l'econòmica, l'ambiental i la social. En aquest sentit, cal recordar que la Comunitat Valenciana és un dels territoris europeus amb major percentatge de població urbana, per damunt del 80%, compta amb un sistema urbà molt característic que, sense negar el fet metropolità cada vegada més accentuat, es caracteritza pel manteniment d'unes ciutats mitjanes que compleixen un paper crucial per a la prestació de béns i serveis al món rural i per a la millora de l'equilibri territorial. No obstant això, és necessari remarcar que la frontera urbano rural no és nítida i existeixen realitats molt complexes que requereixen tractaments adequats, i que, a més, la ciutat és altament dependent del territori en la qual s'insereix consumint els seus recursos i, en molts casos, externalitzant els seus vectors de contaminació. En definitiva, tots aquests processos adquireixen unes característiques singulars en la Comunitat Valenciana que requereixen de l'elaboració d'una Agenda pròpia.

Des del punt de vista econòmic l'Agenda Urbana ha de posar l'accent a les ciutats com a centres difusors de la innovació i l'atracció de talents, de l'aprofitament dels nous models econòmics i la consecució gradual de la circularitat de l'economia urbana, trencant amb models productius sostinguts en un consum excessiu de recursos del territori i la producció de residus i emissions. També s'ha de preveure aquesta activitat econòmica basada en les tecnologies de la comunicació per a millorar l'equilibri territorial i la qualitat de vida a les ciutats i dels nuclis urbans de la resta del territori valencià.

Des del punt de vista de la sostenibilitat ambiental les ciutats tenen el gran repte d'afrontar el canvi climàtic a través de la implementació de polítiques que permeten potenciar els serveis ambientals de la infraestructura verda urbana, la circularitat dels processos de metabolisme urbà, el model energètic distribuït, la qualitat de l'aire i de l'aigua, la reducció de la contaminació o l'eficiència en l'ús dels recursos, tot això recolzat en l'ús de les noves tecnologies i en la potenciació d'un model de ciutat compacta basada en una densitat adequada, la mescla d'usos i l'ús de solucions i tecnologies basades en la naturalesa.

Des del punt de vista social és prioritari garantir el dret a la ciutat per a tota la ciutadania a través de polítiques inclusives, d'accés a l'habitatge i als béns i serveis de la societat del benestar. El creixent procés d'urbanització mostra que la desigualtat espacial en les grans àrees metropolitanes està proliferant fins a xifres no conegudes en la societat occidental. Fins i tot les ciutats més riques i innovadores són les més desiguals. Enfront d'aquest procés és necessari situar les persones en primera línia de les polítiques urbanes, que hauran de ser integrals per a evitar unes fractures que amenacen el paper modernitzador i les condicions de convivència que han caracteritzat sempre les ciutats.

En definitiva es tracta de disposar d'un instrument útil, rigorós i participatiu que determine un full de ruta, flexible però coherent, cap al futur de les nostres ciutats perquè aquestes aconseguisquen la resiliència necessària per a adaptar-se als grans reptes de futur i poder garantir la seua sostenibilitat. Aquesta Agenda Urbana, una vegada aprovada, ha d'inspirar el conjunt de polítiques urbanes en la Comunitat Valenciana, bé a través de plans, projectes o canvis normatius que resulten necessaris per a aconseguir els objectius que es proposen, i que han de ser independents dels cicles polítics i econòmics. Per tant, aquest document ha de ser fruit d'un consens generalitzat a qualsevol escala, i ha de reflectir les opinions i aportacions de tots els actors socials que tenen la ciutat com a àmbit de les seues decisions.

En el marc de la legislació de la Comunitat Valenciana l'encaix d'aquesta Agenda es troba en el text refós de la Llei d'ordenació del territori, urbanisme i paisatge, aprovat mitjançant Decret legislatiu 1/2021, de 18 de juny, del Consell. Així mateix, en la legislació en matèria d'habitatge, destacant especialment la Llei 2/2017, de 3 de febrer, de la Generalitat, per la funció social de l'habitatge de la Comunitat Valenciana, text legal que va crear l'Observatori de l'Hàbitat i la Segregació Urbana. A més, pel caràcter participatiu i estratègic de les seues propostes aquest document s'insereix plenament en l'Estratègia Territorial de la Comunitat Valenciana (aprovada mitjançant Decret 1/2011, de 13 de gener, del Consell), la qual ja planteja objectius relacionats amb el sistema urbà valencià, el desenvolupament sostenible de les àrees urbanes més rellevants de la Comunitat, o els grans principis d'ocupació racional de sòl dels diferents nuclis urbans del territori, prioritzant les actuacions de reciclatge i regeneració urbana enfront del desenvolupament de nous sòls. Tot això sense perjudici d'altres normes sectorials que tenen el seu reflex espacial en el context urbà valencià.

Per tot això, el Consell, en la seua sessió de 18 d'octubre de 2019, va acordar iniciar el procés d'elaboració i la tramitació de l'Agenda Urbana Valenciana, a partir d'uns continguts inicials previstos en l'annex I d'aquest acord, seguint el pla de participació pública definit en l'annex II del citat acord. Aquest acord va designar a la Secretària Autònoma de Política Territorial, Urbanisme i Paisatge, de la Conselleria de Política Territorial, Obres Públiques i Mobilitat, com el departament encarregat de la coordinació i tramitació, que ha de garantir la col·laboració

entre els diferents òrgans de la Conselleria de Política Territorial, Obres Públiques i Mobilitat, i de la Vicepresidència Segona i Conselleria d'Habitatge i Arquitectura Bioclimàtica.

En l'annex I del citat acord del Consell es van proposar els continguts inicials del document, consistents en sis grans blocs temàtics, cadascun d'ells incloent una sèrie de continguts que reflecteixen els grans problemes i oportunitats en relació amb el futur de les ciutats de la Comunitat Valenciana. Es preveia que aquests blocs i continguts, que tenen tots ells una marcada component transversal, pogueren ser modificats com a resultat del procés de participació pública. Són els següents:

Economia urbana: dins d'aquest bloc temàtic els continguts fan referència, entre altres aspectes, als districtes urbans d'innovació i atracció de talent, el turisme intel·ligent i sostenible, les noves tecnologies i els sectors disruptius, la creativitat i la indústria cultural, l'economia col·laborativa i la responsabilitat corporativa.

Territori i ciutat: es fa referència, entre altres aspectes, a una nova relació entre els diferents sistemes d'assentaments urbans, l'impuls a les ciutats mitjanes i equilibri territorial, a la connectivitat ecològica i territorial, als riscos naturals i induïts incloent el canvi climàtic, i als models urbans i territorials sostenibles.

Governança urbana: entre altres aspectes, aquest bloc fa referència a la transició digital i l'agilitació i simplificació administrativa, els governs en xarxa, els nous instruments financers, a la participació ciutadana i la transparència administrativa.

Qualitat urbana i salut: els continguts fan referència, entre altres aspectes, a la resiliència i el metabolisme urbà, la sobirania alimentària, la qualitat de l'aire, de l'aigua i l'emissió de residus, l'energia distribuïda i les xarxes intel·ligents, les zones verdes i espais lliures i als ecosistemes urbans.

Dret a la ciutat i a l'habitatge: aquest bloc fa referència a les polítiques inclusives, la millora de barris, el tractament dels espais públics, la seguretat i la justícia social i la igualtat de gènere.

Ciutat connectada: fa referència, entre altres aspectes, al transport públic sostenible, les ciutats intel·ligents, la mobilitat com a servei, la logística urbana i la descarbonització del transport.

D'altra banda, l'annex II del referit acord del Consell, relatiu al procés de participació pública, assenyala que, per a aconseguir la màxima legitimitat, l'Agenda Urbana Valenciana ha de sorgir de la major participació i concertació social possible. És necessari generar autèntiques infraestructures de confiança entre tots els actors econòmics i socials de la Comunitat Valenciana perquè l'Agenda siga un procés cooperatiu i codissenyat des de la base. Només d'aquesta manera aquest document, que ha d'orientar les polítiques urbanes dels pròxims anys en la Comunitat Valenciana, aconseguirà plenament els seus objectius, i on la Generalitat i el conjunt d'actors implicats a través de la confiança, la pedagogia i la innovació continuada han de convergir cap a l'establiment d'un full de ruta per a afrontar els grans desafiaments globals que troben la seua major concreció en les àrees urbanes. En aquest context descrit, de forma resumida, es va proposar el següent procés de participació pública:

1. Presentació del Procés d'Elaboració de l'Agenda Urbana Valenciana: acte amb intervencions dels màxims representants polítics de la Generalitat, presentació dels objectius de l'Agenda Urbana Valenciana i amb la participació d'experts d'elevada rellevància internacional.
2. Creació d'un òrgan de participació i representació política en el qual estiguen majoritàriament representats la Generalitat i els municipis de la Comunitat Valenciana, així com un registre públic d'adhesions a l'Agenda Urbana Valenciana.
3. Jornades de participació per a cadascun dels blocs temàtics i presentació pública de la proposta de l'Agenda Urbana Valenciana, amb la intervenció d'experts dels diferents blocs de continguts. Aquestes jornades, organitzades en funció dels blocs temàtics, es van celebrar a la fi de 2022 en diferents ciutats de la Comunitat Valenciana (Alzira, la Vall d'Uixó, Elda i Alcoi),

consistint en panells d'experts, tallers presencials i participació universal. Els resultats d'aquesta participació havien de servir de base per a la redacció del document.

4. Exposició pública de la proposta de l'Agenda Urbana Valenciana, per un termini no menor a dos mesos i en el qual es podran formular suggeriments, propostes i al·legacions. Aquesta exposició pública va ser anunciada en el DOGV núm. 9512 de 16.01.2023, finalitzant el seu termini el 17.03.2023. Es va rebre participació de la Direcció General d'Urbanisme, aportant suggeriments referits als diversos blocs que componen l'Agenda Urbana Valenciana, així com remarcant la idoneïtat d'optar per una Agenda Rural i Urbana Valenciana donades les característiques singulars dels municipis localitzats en zones rurals; i del sindicat Comissions Obreres del País Valencià, considerant la necessitat de donar més rellevància a l'acord econòmic i social «Alcem-nos», la transició ecològica i energètica justa i solidària i la lluita contra la pobresa energètica.

5. Incorporació del procés de participació pública i redacció del document final que se sotmetrà a l'aprovació del Consell. Prèviament a l'aprovació del Consell l'òrgan de participació validarà el document final.

6. Aprovació de l'Agenda Urbana Valenciana per Acord del Consell, donant compte a les Corts dels continguts i l'abast d'aquest.

D'altra banda, la part expositiva de l'acord del Consell de 18 d'octubre de 2019 també indica que, una vegada aprovada l'Agenda Urbana Valenciana pel Consell, es tramitarà com una actualització de l'Estratègia Territorial de la Comunitat Valenciana segons la directriu 8 de la citada norma, i serà incorporada a aquest instrument, la qual cosa facilitarà l'aplicació dels seus principis i criteris en el dia a dia dels plans, programes o projectes que tinguen a les ciutats com a receptor de les seues propostes.

Obra en l'expedient informe de la Subdirecció General d'Ordenació del Territori, de la Direcció General de Política Territorial i Paisatge, de data 22 de març de 2023, justificatiu de la metodologia participativa utilitzada en l'elaboració de l'Agenda Urbana Valenciana, així com memòries justificativa i econòmica de data 23 de març de 2023. Així mateix, encara que no resulte preceptiu, s'han emés des de la mateixa unitat administrativa informes d'impacte de gènere i en la infància, adolescència i família.

En conseqüència, d'acord amb l'article 28.c) de la Llei 5/1983, de 30 de desembre, de la Generalitat, del Consell, i a proposta conjunta del vicepresident segon i conseller d'Habitatge i Arquitectura Bioclimàtica i de la consellera de Política Territorial, Obres Públiques i Mobilitat, el Consell, amb la deliberació prèvia, en la reunió de 31 de març 2023,

ACORDA

Primer.- L'aprovació del document final de l'Agenda Urbana Valenciana, que podrà consultar-se en el portal web de la Conselleria de Política Territorial, Obres Públiques i Mobilitat, a través de la següent ruta: Inici > Planificació Territorial i Infraestructura Verda > Planificació Estratègica > Agenda Urbana Valenciana.

Segon.- Publicar l'Acord en el Diari Oficial de la Generalitat Valenciana.

Tercer.- Donar compte del seu abast i contingut a les Corts.

Contra el present acord, que posa fi a la via administrativa, es podrà interposar, potestativament, recurs de reposició davant l'òrgan que ha dictat l'acte, en el termini d'un mes des de l'endemà de la seua publicació en el Diari Oficial de la Generalitat Valenciana, de conformitat amb el que preveuen els articles 123 i 124, en relació amb l'article 30, de la Llei

39/2015, d'1 d'octubre, del Procediment Administratiu Comú de les Administracions Públiques; o bé recurs contenciós administratiu davant la Sala contenciosa administrativa del Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana, en el termini de dos mesos comptats des de l'endemà de la seua publicació en el Diari Oficial de la Generalitat Valenciana, de conformitat amb el que es disposa en els articles 10 i 46 i següents de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la Jurisdicció contenciosa administrativa; tot això sense perjudici de l'exercici de qualsevol altra via que s'estime oportuna.»

Perquè conste en l'expedient de referència i desplegue efectes, lliure aquest certificat.

